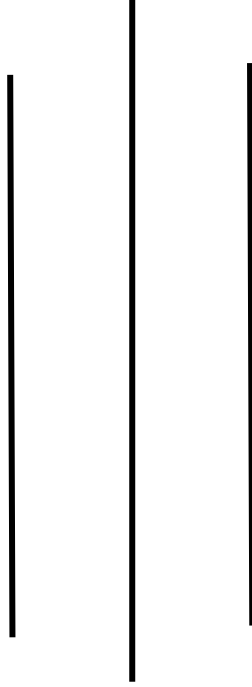

आ.व. ०७५/७६ को
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

विरुवा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
प्रदेश नं. ४, स्याङ्जा

विरुवा गाउँपालिकाको तेश्रो गाउँसभामा
गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री चुनप्रसाद शर्माले प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०७५/७६
को
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

मिति: २०७५/०३/२२ गते शुक्रबार

विरुवा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
विरुवा, स्याङ्जा
४ नं. प्रदेश
नेपाल

१. ऐतिहासिक संविधान सभाबाट जारी भएको संविधान अनुरूप संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रलाई संस्थागत गर्ने दिसामा हामी अगाडी बढिरहेका छौं । यस अवसरमा नेपालको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि भएको ऐतिहासिक जनआन्दोलन शसस्त्र संघर्ष एवं सामाजिक परिवर्तनका निम्ति वलिदान दिनुहुने ज्ञात अज्ञात सहिद प्रति भावपूर्ण श्रद्धासुमन अर्पण गर्न चाहान्छु । साथै वेपत्ता एवं पिडित नागरिक प्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु । नेपालको युगान्तकारी परिवर्तनका लागि भएको लोकतान्त्रीक आन्दोलनमा महत्वपूर्ण योगदान पु-याउनु भएका नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका संस्थापक नेता पुष्पलाल श्रेष्ठ जननेता मदन भण्डारी जननायक वि.पि. कोईराला प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु ।
२. नेपालको इतिहासमा पहिलो पटक संविधानको भावना अनुरूप संघीयतालाई कार्यान्वयन गर्ने उदेश्यका साथ पहिलो स्थानीय निर्वाचनमा विरुवा गाउँपालिकाबासी मतदाताहरूले आफ्नो अमूल्य मतदान गरी हामीलाई विजय गराई विरुवा गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउने जिम्मेवारी प्रदान भएको अभिभारालाई पुरा गर्दै २०७४/३/३० गते पहिलो गाउँ सभा सम्पन्न गरेका छौं । उक्त गाउँसभा द्वारा पारित नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्दै आज आगामी आर्थिक वर्ष ०७५/०७६का लागि नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गर्दछु ।
३. संवैधानिक व्यवस्था अनुसार गाउँसभा र स्थानीय सरकारको गठन भै संचालनमा आएको एक वर्ष पुरा भै सकेको छ । यो शासकीय प्रणालीको सवलीकरणको माध्यामबाट संविधानको पूर्ण कार्यान्वयनमा हामी प्रतिबद्ध छौं ।
४. नेपालको संविधानले अंगीकार गरेको तीन तहको संघीय संरचनालाई कार्य मूलक बनाउने अभिभारा स्थानीय तह र स्थानीय सरकारको सामू रहेको छ । राजनितिक दल, निजि क्षेत्र, राष्ट्र सेवक कर्मचारी, सुरक्षा निकाय, नागरिक समाज, पत्रकार जगत लगायत सबै लाई आ-आफ्नो क्षेत्रबाट संविधान कार्यान्वयनमा सहयोग गर्न अपिल गर्दछु ।
५. विरुवा गाउँपालिकाको समग्र उन्नती र प्रगतिको लागि चालु आर्थिक वर्ष ०७४/७५ का लागि पारित भएका नीति तथा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै आगामी आर्थिक वर्ष ०७५/७६ का लागि देहाय बमोजिमको नीति तथा कार्यक्रमहरूको प्रस्ताव गर्दछु ।

आर्थिक विकास

६. सरकारी, सहकारी र निजी ३ खम्बे आर्थिक नीति अवलम्बन गरिनेछ । ग्रामिण क्षेत्रको विकासको मेरुदण्ड कृषि नै रहेको हुँदा कृषि उत्पादन वृद्धि गर्नका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । वीउ उत्पादन क्षेत्र घोषण गरी वीउ उत्पादन कार्य शुरु गरिनेछ । जसका लागि प्रदेश सरकार र केन्द्र सरकारसंग सहकार्य गरिनेछ । हरेक वडामा नमुना कृषि अभियान शुरु गरिनेछ ।

७. भू उपयोगको नीतिको आधारमा कृषिको आधुनिकीकरण तथा व्यवसायीकरण गर्दै प्रमुख बालीहरूको उत्पादनामा आत्मनिर्भर गराउन आर्थिक र सामाजिक रूपले पछि परेका कृषक केन्द्रीत कार्यक्रम संचालन गर्न सम्बन्धित निकाय र कृषकको सम्बन्ध जोडेर कृषिमा आत्मनिर्भर गराउने नीति लिइनेछ ।
८. जमिनलाई बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै कृषि भूमिमा पानी सिचाईमा लगानीको नीति अनुरूप कार्य गरिनेछ । उन्नत मल विउ र औजारमा अनुदानको नीति लिइनेछ । किसानबाट उत्पादित वस्तुको बजार व्यवस्थापन गर्नका लागि ८ वटै वडाहरूलाई क्रियाशिल गराइनेछ । साथै एक गाउँ एक उत्पादनको नीति लागु गरिनेछ । सुन्तला सुपरजोनको कार्यक्रम लागु गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
९. सहकारी क्षेत्रलाई आर्थिक समृद्धि जनताको जीवनस्तरमा वृद्धि कृषिको व्यवसायीकरण र रोजगारी अभिवृद्धिको माध्यमका रूपमा अगाडी वढाइनेछ ।
१०. स्थानीय उद्योगी व्यापारी र निर्माण व्यवसायीहरूको समन्वयमा विरुवा उद्योग बाणिज्य संघ ईकाई गठन भैसकेको छ । विरुवा उद्योग बाणिज्य संघका माध्यमबाट स्वरोजगार कार्यक्रममा जोड दिँदै युवा जनशक्तिलाई स्थानीय क्षेत्रमा नै काम गर्ने वातावरण सृजना गर्ने नीति लिइनेछ । परम्परागत रूपमा संचालन गर्दै आईरहेको घरेलु उद्योगहरूलाई व्यवसायीक रूपमा संचालन गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
११. विरुवा गाउँपालिकालाई आत्म निर्भर बनाउनु तपाईं हाम्रो सबैको कर्तव्य हो । कानुनको अधिनमा रही एकीकृत सम्पत्ति कर, घरबहाल कर, व्यवसाय कर, नक्सा पास, सवारी साधन कर, निर्माण सामाग्री कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर आदि करहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१२. पर्यटन क्षेत्र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको मूल आधार बन्दै आएको सन्दर्भलाई मध्यनजर राख्दै विरुवा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक सबै प्राकृतिक सौन्दर्य युक्त स्थानहरूको खोजी गर्ने, पहिचान गर्ने र प्राथमिकताको आधारमा पर्यटन उद्योगको विकास गर्दै लगिनेछ ।
१३. औधोगिक ग्राम स्थापनाका निम्ति उपयुक्त जग्गाको खोजी गरी औधोगिक लगानीको बातावरण सृजना गर्ने नीति लिइनेछ ।
१४. पर्यटन विकास तथा प्रवर्द्धन गर्न उपयुक्त ठाउँहरूमा होमस्टे स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ ।

सामाजिक विकास

१५. स्वस्थ शिक्षित र सभ्य नागरिक तयार गर्नु हामी सबैको दायित्व हो । गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्यमा गाउँपालिकावासी सबैको पहुँच पुगोस भन्ने कुरामा ध्यान दिँदै सबै विद्यालयमा सूचना तथा संचार प्रविधिलाई अनिवार्य गर्ने, लाइब्रेरी स्थापना गर्ने, सामुदायिक विद्यालयको शिक्षालाई गुणस्तरीय, प्रतिस्पर्धी बनाउन प्रभावकारी अनुगमन र प्रतिफलमुखी जवाफदेहिताको वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

१६. स्वास्थ्य सबैभन्दा ठूलो सम्पत्ति हो । स्तरीय स्वास्थ्य सेवा पाउनु प्रत्येक नागरीकको नैसर्गिक अधिकार हो: संविधान प्रदत्त मौलिक हक पनि हो । यसैलाई मध्येनजर गर्दै गाउँपालिकामा २५ शैयाको एक आधुनिक अस्पताल र प्रत्येक वडामा कम्तिमा एउटा स्वास्थ्य चौकी स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ । साथै प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
१७. सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमलाई सफल बनाउदै शिशु मृत्युदर न्यून गर्न स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउन प्रोत्साहन गरिनेछ । उपचारात्मक कार्य भन्दा निवारक र प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ । गाउँपालिका भित्र एक आयुर्वेदिक औषधालय स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ ।
१८. हाम्रो परिकल्पना समृद्ध विरुवा गाउँपालिका हुनेछ । व्यवस्थित र समृद्ध गाउँ निर्माणमा सेवाक्षेत्र भित्रका आर्थिक सामर्थ्यको पहिचान र परिचालनमा विशेष जोड दिँदै समाजमा पछि परेका वर्ग समुदायहरूलाई माथि उठाउने कार्यक्रम संचालनको नीति लिइनेछ । हरेक वडामा भौगोलिक अवस्थाको अध्ययन गरी एक नमूना वस्ती (model village) को परिकल्पना गरी आगामी वर्ष देखी शुरु गर्न वडा समितिले कार्य गर्नुपर्ने योजना बनाईने छ ।
१९. विरुवा गाउँपालिकाको पार्श्व चित्र Village Profile र स्रोत नक्शाङ्कन तयार गरी ६ महिना भित्र गुरुयोजना तयार गरिनेछ । जसमा अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन गरी आवधिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
२०. स्वच्छ खानेपानी पाउनु प्रत्येक नागरिकको हक हुनेछ । सोही अनुसार व्यवस्थापकीय जिम्मेवारी गाउँपालिकाको सम्झी स्थानीय स्तरमा भएका पानी मुलको खोज गर्ने, संरक्षण गर्ने र एक घर एक धारा, एक घर एक शौचालयको नीति लिई सोही अनुरूप कार्य गरिनेछ । यसै वर्ष भित्र गाउँपालिकालाई पूर्णसरसफाई घोषणा गरिनेछ ।
२१. हरेक टोलमा टोल विकास समिति गठन गरी टोल विकास, वातावरणीय सरसफाई, सामाजिक समावेशीकरण लगायत विविध कार्यमा सक्रिय बनाउने नीति लाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै विकास निर्माण कार्यक्रमलाई द्रुत गतिमा अघि बढाउन साझेदारी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२२. खेलप्रेमी युवाहरूलाई सक्षम खेलाडी, प्रतिस्पर्धी खेलकूद द्वारा शारीरिक, मानसिक र सामाजिक रुपमा तन्दुरुस्त राख्न, सामुहिक भावनाको विकास गर्न र अनुशासित जीवनको विकास गर्ने उद्देश्य राखी खेलप्रेमीले भागलिन सक्ने गरी रङ्गशाला, खेल मैदान र पार्कहरू निर्माण गर्दै लग्ने नीति लिइनेछ । भलिवल खेललाई राष्ट्रिय खेलको रुपमा अघि बढाईएको हुँदा उक्त खेललाई प्रोत्साहन गर्नका लागि एक टोल, एक भलिवल खेल मैदान निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ । सामाजिक रुपान्तरणको आन्दोलनका प्रमुख व्यक्तित्वहरू पुष्पलाल श्रेष्ठ र मदन भण्डारी को स्मृतिमा स्थापना गरिएको यसै गाउँपालिका वाड नं ८ मेथाभुरुड स्थित २५ रोपनी क्षेत्रफलमा निर्माण शुरु भएको पुष्पमदन खेल मैदानलाई प्राथमिकतामा राखी अन्तरराष्ट्रिय खेलहरू संचालन गर्न सक्ने गरी रंगशाला निर्माणको लागि कार्यक्रम अघि

बढाईनेछ । विरुवा गाउँपालिकाको आयोजनामा वार्षिक रुपमा अध्यक्ष कप भलिवल खेल सञ्चालन गरिनेछ ।

२३. सबै जाती, भाषा, धर्म, संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्धन गर्दै धार्मिक सहिष्णुतालाई बलियो बनाउँदै आ आफ्नो पहिचान कायम राख्न सहयोग गरिनेछ ।
२४. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई ध्यानमा राख्दै समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने, समाजमा रहेका सबै प्रकारका विभेदहरूलाई अन्त्य गर्ने नीति लिईनेछ ।
२५. जेष्ठ नागरिक हामी सबैका प्रेरणाका श्रोत हुन् । उहाँहरूको मान मर्यादा र सम्मान गर्नु हामी सबैको कर्तव्य हो । उपयुक्त स्थानहरूमा जेष्ठ नागरिक आवास गृह, पार्क, वाचनालय आदि निर्माण गरी उहाँहरूलाई विश्राम, मनोरञ्जन र निःशुल्क आवासको सुविधा उपलब्ध गराउने नीति लिईनेछ ।
२६. महिला शक्तिकरण एवं महिला सहभागितामा वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू संचालनमा विशेष जोड दिईनेछ ।
२७. गाउँपालिका भित्रका सामूदायिक विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि कार्य योजना बनाईनेछ । एक स्थानीय तह एक प्राविधिक शिक्षालय स्थापनाको नीति लिईनेछ ।
२८. आधारभूत तहको सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि र बालमैत्री शिक्षाका लागि नीति बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास

२९. महाविनाशकारी भूकम्पबाट कतिपय नागरिकहरूको घरहरू क्षति हुन पुगेका छन् । तिनको पुनर्निर्माणको काम बाँकी नै छ । पुनर्निर्माण प्राधिकरणसँग समन्वय गरी भूकम्पबाट प्रभावित परिवारलाई पुनः स्थापित गर्ने कार्य शुरु भईसकेको छ । यस कार्यलाई निरन्तरता दिई स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन कोष खडा गरी भविष्यमा हुन सक्ने भवितव्यलाई व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईनेछ ।
३०. स्थानीय तहको सडकको मापदण्ड तय गरे अनुरूप गाउँपालिका भित्रका सबै टोल बस्तीमा सडक संजाल निर्माण गर्न विशेष जोड दिईनेछ । प्रदेश र स्थानीय तहसम्म आउने जाने मुख्य सडक हरूलाई कालोपत्रे गर्न प्रदेश र केन्द्रसंग पहल गरिनेछ ।
३१. राष्ट्रिय गौरवको रुपमा रहेको ज्याग्दी खोला करीडोर विरुवा गाउँपालिका भएर गएको विदितै छ । यसलाई आवश्यक वजेट सहित समयमा नै सम्पन्न गर्न केन्द्रमा विशेष पहल गरिनेछ । ज्याग्दी खोला करीडोरसंग जोडिएका मुख्य सडकहरू समेतलाई केन्द्रीय योजनामा समावेश गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गर्ने नीति लिईनेछ । सबै वडाहरूबाट गाउँपालिका केन्द्रसम्म नजोडिएका सडकहरूलाई यसै वर्ष जोड्ने र जोडिएका सडकहरूको स्तरोन्नती गर्दै लग्ने नीति लिईनेछ । बास्तरा खोला- राउसेघाट पक्कीपुल, म्याङखोला- आम्बोट पक्कीपुल र स्याङ्दी खोला, गैरीघाट पक्की पुल निर्माणको लागि विशेष पहल गरिनेछ । गाउँपालिका भित्रका प्रमुख

भौतिक पूर्वाधारहरूको योजनाहरूलाई प्रथामिकताका आधारमा डि.पि.आर. तयार गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

३२. कृषि भूमिमा पानी सिंचाईमा लगानी भन्ने अवधारणा अनुरूप गाउँपालिका भित्रका खेतीयोग्य जमिनहरूमा सिंचाईको प्रबन्ध मिलाउने नीति लिईनेछ ।
३३. दीगो र पर्यावरण मैत्री विकास, हरियाली युक्त बस्ती र सुरक्षित आवास भन्ने कार्यक्रमलाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिका सदरमुकाम लगायत सबै वडामा रहेका आवासयोग्य स्थानहरूमा एकीकृत बस्ती विकासको कार्यक्रमलाई अघि बढाउँदै साना शहरको रूपमा विकास गर्ने नीति लिईनेछ । यसरी बस्ती विकास गर्दै गर्दा जैविक विविधताको संरक्षण, जलवायु प्रणालीलाई सन्तुलित र प्राकृतिक स्रोतहरूको दीगो व्यवस्थापनका लागि स्थानीय समुदायलाई परिचालित गरिनेछ ।
३४. भूकम्प सुरक्षित आवास निर्माण गर्नका लागि स्थानीय कालिगढहरूलाई तालिम दिईसकिएको छ । घर निर्माण गर्नुपूर्व नक्सा पास गरी गाउँपालिकाबाट स्वीकृत गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ । साथै यसै वर्ष देखी ठूल सिंचाई आयोजना संचालन गरिनेछ ।
३५. स्थानीय ज्याग्दीखोलामा बग्ने पानीको स्थायी बहाबको अध्ययन गरिनेछ । संभाव्यताका आधारमा भविष्यमा घरघरमा विजुली जनजनमा शेयरको नीति अनुरूप जनताको साझेदारीमा विद्युत उत्पादन गर्ने कार्यक्रमलाई अघि बढाईनेछ ।
३६. गाउँपालिका भित्रका सबै बस्तीहरूमा सूचना तथा संचार र प्रविधिको पहुँच पु-याउन आवश्यक प्रबन्ध मिलाउनु साथै सामुदायिक रेडियो संचालनका लागि पहल गरिनेछ । जसमा स्थानीय ब्यापारी उद्योगी र जनताको संयुक्त लगानीलाई प्रथामिकता दिईनेछ ।
३७. विरुवा गाउँपालिका भित्रका अधिकांश घरधुरीमा सामुदायिक ग्रामीण विद्युत उपभोक्ता समितिद्वारा विद्युतीकरण भएको छ । यसलाई एकीकृत गरी एउटै समिति मातहात लाने प्रयास गरिनेछ । भरपर्दो र विश्वसनीय सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्थापकीय एवम् प्राविधिक पक्षमा सुधार गरिनेछ । काठका पोलहरू विस्थापित गरी क्रमशः स्टील पोलहरू राख्ने नीति अगाडी बढाईनेछ ।
३८. गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालय वडा कार्यालय एवं अन्य सरकारी कार्यालयहरूमा वैकल्पिक एवं नविकरणीय उर्जा प्रणाली जडान गर्ने नीति लिईनेछ । घर घरमा वायोग्यास र सुधारिएको चुलो जडान कार्यलाई प्राथामिकता दिईनेछ ।
३९. आगामी आर्थिक वर्ष ०७५/७६ देखी गाउँपालिकाको कार्यालय भवन सभाहल र वडा कार्यालय भवनहरूको निर्माण कार्य शुरु गर्दै लगिनेछ ।
४०. झोलुङ्गे पुलको आवश्यकता भएका ठाँउहरूमा आवश्यकताका आधारमा निर्माण गर्दै लगिनेछ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:

४१. महत्वपूर्ण वनस्पति, जडीबुटी र अन्य पैदावर विस्तारमा जोड दिइनेछ । वनलाई वातावरण एवम् जलवायु मैत्री पूर्वाधारको रूपमा अगाडी वढाउँदै वन संरक्षणको नीति लिइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सीमसार र जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गर्ने, वगैँचा, वृक्षारोपण, हरियाली प्रवर्धन र सार्वजनिक सौन्दर्य अभिवृद्धि हुने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । न्यूनतम १ घर २ फलफुलका विरुवा रोप्ने अभियान लागु गरिनेछ ।
४२. स्थानीय नदी, खोला, पोखरी, ताल तलैया, धार्मिक स्थल, खानेपानीको मुहान, खुला क्षेत्र, सडक, टोल वा अन्य सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा सफाई सुनिश्चित गरिनेछ । जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण गर्नका लागि आवश्यक कार्यहरू थालनी गरिनेछ ।
४३. प्राकृतिक विपद् बाट हुने भौतिक तथा मानवीय क्षति न्यूनीकरण गर्न आवश्यक कार्यहरू गरिनेछ । साथै नदि नियन्त्रणका लागि तटबन्धन निर्माण गरिनेछ ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

४४. यस गाउँपालिका तहमा आधुनिक र साधनश्रोत सम्पन्न सूचना तथा अभिलेख केन्द्र स्थापना गरिनेछ । स्थानीय तहका सबै सूचनाहरू अनलाइन मार्फत् राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रवाहित गरी ग्रामिण पर्यटन विकासमा सहयोग पु-याउनेछ । यो कार्यक्रमलाई वडा तहसम्म विस्तार गरिनेछ । सबै विद्यालय, प्रशासनिक भवन, सभा भवन, स्वास्थ्य चौकी, सुरक्षा निकाय र सेवाकेन्द्रहरूमा निःशुल्क इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउन यसै वर्ष पहल गरिनेछ ।
४५. पारदर्शिता, जवाफदेहिता, जनमुखी र मुस्कान सहितको सार्वजनिक सेवा प्रवाहका निम्ति कर्मचारी व्यवस्थापन एवम् क्षमता अभिवृद्धिमा विशेष जोड दिइनेछ । कार्य सम्पादनका आधारमा शिक्षक कर्मचारीलाई सम्मान गरिनेछ ।
४६. गाउँपालिका भित्र रहेका सबै सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्थाहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी तिनको क्षमता अभिवृद्धि गर्नका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने र सामाजिक विकास कार्यमा लाग्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४७. संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिम गाउँपालिकाका निर्वाचित उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा न्यायीक समिति गठन गरिसकिएको, न्यायिक समितिद्वारा गरीब, असहाय तथा पिछडिएका समुदायका व्यक्तिहरूको न्यायमा सहज पहुँच पु-याउन निःशुल्क कानूनी परामर्श तथा सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ । समाजमा अनावश्यक रूपमा मुद्दा मामिला गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहन गरिनेछ ।
४८. स्थानीय तहको प्रशासनिक संरचना, न्यूनतम दरबन्दी संख्याका कारण प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न कठिन भएको कारण कर्मचारी तथा शिक्षक दरबन्दी मिलान एवं पुरा गर्न सम्बन्धित निकायहरूसंग समन्वय गरिनेछ ।
४९. राष्ट्रिय एकता र भौगोलिक अखण्डतामा आँच पु-याउन सक्ने कुनैपनि विभाजनकारी र विखण्डनकारी क्रियाकलापलाई कानूनको दायरामा ल्याइनेछ । जनतामा देशभक्ति र राष्ट्रिय हीतको चेतना फैलाउँदै राष्ट्रिय स्वाधिनता र स्वाभिमानको रक्षा गरिनेछ ।

५०. अन्तमा, आ.व. २०७५/७६ का लागि यस विरुवा गाउँपालिकाको तर्फबाट पेश गरिएको नीति तथा कार्यक्रम माथि छलफल गरी केही अपूर्ण भएको भए महत्वपूर्ण सुझाव सहित पारित गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

धन्यवाद । जय विरुवा गाउँपालिका ।

प्रस्तुतकर्ता:
चुनप्रसाद शर्मा
अध्यक्ष
विरुवा गाउँपालिका स्याङ्जा ।

विरुवा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

विरुवा बजार, स्याङ्जा

फोन नं. ०६१-६२०९१४

Email: biruwaruralmun@gmail.com

website: www.biruwamun.gov.np

Facebook: www.facebook.com/biruwaruralmun

twitter: www.twitter.com@biruwaruralmun